

מידת הכפירה, שכחת השי"ת, אלא שפעמים מתוך שזוכר האדם בתמידות מהשי"ת ותולה הכל בעזר עליון, אינו שם על לב שהעיקר תלוי בעבודתו העצמית, ובאמת מוטל על האדם עצמו לעורר מידת הרחמים על ידי מעשיו. וכן מצינו במשה רבינו שאמר לו השי"ת אחר מעשה העגל ועתה הניחה לי וגו', ואעפ"כ לא רצה לקבל ועמד והפציר בתפילה, וכמ"ש ז"ל (ברכות לב.) שהבין שהדבר תלוי בו ללמד עליהם סניגוריא, וכביכול יש לו לסייע להקב"ה לבטל הגזירה (וכעין דכתיב ועתה יגדל נא כח ה'), וכן הוא הדבר בכל התעוררות שמצד האדם, שעל ידה נפעל עבורו למעלה.

אופן ההתקשרות לתפילת הצדיק

אִיתָא בגמ' (ברכות סא.) אחורי ארי ולא אחורי אשה אחורי אשה ולא אחורי ע"ז אחורי ע"ז ולא אחורי בית הכנסת בשעה שהצבור מתפללין, כ"ק אאז"ל אמר, ואולי כבר אי' כן בספרים, אחורי הוא לשון תשובה, ואחורי ארי היינו שמוטב להקדים לשוב בתשובה בחודש אב, מזל ארי, ולא אחורי אשה בחודש אלול, מזל בתולה, ואחורי אשה ולא אחורי בית הכנסת בשעה שהצבור מתפללין, הרמז על ראש השנה, שלא להמתין עד היום האחרון. עוד יש לרמז באחורי בית הכנסת על מי שבתוך תפילתו חושב מחשבות רעות המפריעים ופוגמים

שרבא אמר לתלמידיו שבזמנים אלו לא ידחקו להכנס ולהראות לפניו, (וכן זכורני מאשר שמעתי בילדותי מאדמו"ר (שליט"א) [הלב שמחה ז"ל] או מאחד מאחי האחרים, היה זה בעת שכ"ק אאז"ל הסתתר בווארשא בימי המלחמה מאימת הגרמנים ימ"ש, וביקשו החסידים להכנס אליו ביו"ט, אמר אז לא תתחזו קמאי). ויש להבין הכוונה בזה, הלא רבא היה הרבי שלהם, ובזמנים מיוחדים שכאלו אדרבה בודאי שצריך להיות אצל הרבי. אלא הכוונה היא אל תהיו בטלנים, באתם אל הרבי, ראיתם והתבוננתם, כעת יש לנצל היטב את הזמן, לא תתחזו קמאי, אל תתעסקו בזה כל היום, העיקר לעסוק בעבודה העצמית, בתורה וביהדות, לעמול ולהתייגע, לחשוב ולהתבונן. וכשם שאמר הרבי ר' בונם מפרשיסחא ז"ל שכל אברך הבא לרבו יש לו לידע המעשה מאיזיק ר' יעקל'ס, שחיפש אוצר במרחקים ולבסוף מצאו בביתו שלו, וכן הרבי אינו פותח עבורו שערים במרום, אלא מעוררו ומכוונו לראות שהפתח ישנו בו בקרבו, ושביכולתו לפעול ולעבוד עם עצמו באיתערותא ידיה. ולפי זה כשחסיד מזכיר עצמו אצל הרבי ומבקש עצה, יש לו לראות לתקן ולשפר עצמו.

אִיתָא בחובת הלכבות (שער הבחינה פ"ה) שכל המידות שבאדם בראן השי"ת בתכלית התקנה והתועלת, ולדבריו יש להבין כיצד משמשת לטובה